

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας
Τάξεως για τους κανονισμούς «Οι περί της Σύστασης και Λειτουργίας της
Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Κανονισμοί του 2022»**

Παρόντες:

Νίκος Τορναρίτης, πρόεδρος	Γιώργος Κουκουμάς
Φωτεινή Τσιρίδου	Πανίκος Λεωνίδου
Νίκος Γεωργίου	Σωτήρης Ιωάννου
Άριστος Δαμιανού	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Ανδρέας Πασιουρτίδης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2, 16 και 23 Νοεμβρίου 2022. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο Επίτροπος Διαφάνειας συνοδευόμενος από μέλη της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς, η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης των κανονισμών παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου και Κωστής Ευσταθίου.

Σημειώνεται επίσης ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση των κανονισμών, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ειδικότερα, για τη συζήτηση των κανονισμών ολοκληρώθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά, για επίσπευση της διαδικασίας, τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 28 του περί της Σύστασης και Λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμου, είναι η θέσπιση δευτερογενούς νομοθεσίας, ώστε να ρυθμιστούν θέματα σχετικά με τη σύσταση και τη λειτουργία της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς, η οποία στο εξής θα αναφέρεται ως «Αρχή».

Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Ο τρόπος διεξαγωγής των εργασιών της Αρχής, περιλαμβανομένου του τρόπου σύγκλησης των συνεδριών της και τήρησης πρακτικών.
2. Η διαδικασία υποβολής στην Αρχή επώνυμων και/ή ανώνυμων καταγγελιών και/ή πληροφοριών και η διαδικασία εξέτασης, αξιολόγησης και διερεύνησης καταγγελιών και/ή πληροφοριών από την Αρχή.
3. Η δυνατότητα της Αρχής να διερευνά αυτεπαγγέλτως οποιαδήποτε πληροφορία περιέρχεται σε γνώση της, χωρίς να απαιτείται να έχει προηγηθεί η υποβολή σχετικής καταγγελίας.
4. Η δυνατότητα ορισμού Ερευνώντος, δηλαδή μέλους της Αρχής ή λειτουργού επιθεώρησης, για τη διεξαγωγή της εξέτασης, αξιολόγησης και διερεύνησης καταγγελιών και/ή πληροφοριών σε σχέση με πράξεις διαφθοράς.
5. Ο καθορισμός της διαδικασίας επιλογής και ανάθεσης καθηκόντων των λειτουργών επιθεώρησης.
6. Η διαδικασία συλλογής, επεξεργασίας, αξιολόγησης και φύλαξης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Αρχή.
7. Ο καθορισμός των μητρώων που τηρεί η Αρχή σε σχέση με τις καταγγελίες ή/και τις πληροφορίες που υποβάλλονται σε αυτή ή περιέρχονται σε γνώση της.

Στο πλαίσιο της συζήτησης των υπό αναφορά κανονισμών, την επιτροπή απασχόλησαν κυρίως οι πρόνοιες των κανονισμών που προβλέπουν τα ακόλουθα:

1. Τη δυνατότητα της Αρχής να απευθύνεται στον Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με σκοπό τη λήψη γνωμοδότησης σχετικά με θέμα το οποίο σχετίζεται με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγει, διαχειρίζεται ή επεξεργάζεται στο πλαίσιο της διερεύνησης οποιασδήποτε πληροφορίας και/ή καταγγελίας. Ειδικότερα, μέλη της επιτροπής επεσήμαναν ότι η εν λόγω πρόνοια ενδεχομένως να περιορίζει έως και να αδρανοποιεί το έργο της Αρχής, καθότι, εκ της φύσεως του αντικειμένου των εργασιών της, είναι δεδομένο ότι θα τίθεται πάντοτε ζήτημα σχετικό με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα, σε περίπτωση αρνητικής γνωμοδότησης της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η Αρχή να εμποδίζεται να προβεί σε διερεύνηση οποιασδήποτε πληροφορίας και/ή καταγγελίας.
2. Τον περιορισμό της δυνατότητας υποβολής καταγγελίας στην Αρχή για πράξεις διαφθοράς μόνο σε γραπτές καταγγελίες, εν αντιθέσει με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου, στις οποίες προβλέπεται, επιπρόσθετα, η δυνατότητα υποβολής προφορικών καταγγελιών.
3. Τον καθορισμό χρονικού διαστήματος έξι (6) ετών για φύλαξη των πληροφοριών και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στα μητρώα που τηρεί η Αρχή.
4. Τον περιορισμό της εξουσίας της Αρχής μόνο σε έγκριση ή απόρριψη της έκθεσης που συντάσσεται από τον Ερευνώντα.

Επιπροσθέτως των πιο πάνω, μέλη της επιτροπής εισηγήθηκαν τα ακόλουθα:

1. Την προσθήκη πρόνοιας στους υπό εξέταση κανονισμούς, ώστε να καθοριστεί διαδικασία προκαταρκτικού ελέγχου των καταγγελιών και/ή πληροφοριών που υποβάλλονται στην Αρχή.
2. Την προσθήκη πρόνοιας στους υπό εξέταση κανονισμούς, ώστε η Αρχή να υποχρεούται να συντάσσει εκθέσεις ανά τακτά χρονικά διαστήματα σχετικά με το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η διερεύνηση μίας καταγγελίας ή/και πληροφορίας, την οποία ακολούθως θα κοινοποιεί στο πρόσωπο που υπέβαλε την εν λόγω καταγγελία και/ή πληροφορία για σκοπούς ενημέρωσής του.

Τέλος, μέλη της επιτροπής επεσήμαναν την ανάγκη δημοσιοποίησης της απόφασης της Αρχής σε περίπτωση που, κατόπιν ολοκλήρωσης της έρευνάς της, κρίνει ότι πληροφορία και/ή καταγγελία που υποβλήθηκε σε αυτή κρίνεται ως αβάσιμη.

Στη βάση των πιο πάνω επιφυλάξεων και/ή εισηγήσεων που εκφράστηκαν από μέλη της επιτροπής, η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως υπέβαλε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο των υπό εξέταση κανονισμών, στο οποίο προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Προσθήκη στις πρόνοιες των κανονισμών σχετικής αναφοράς στη νομοθεσία για την προστασία προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου νόμου, ώστε να γίνονται δεκτές από την Αρχή καταγγελίες που είχαν υποβληθεί προφορικά δυνάμει των διατάξεων της εν λόγω νομοθεσίας.
2. Τροποποίηση της χρονικής περιόδου που η Αρχή δύναται να φυλάσσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέρχονται στα μητρώα αυτής, ώστε η εν λόγω χρονική περίοδος να μην υπερβαίνει τα έξι χρόνια, αντί του ρητού καθορισμού στα έξι χρόνια.
3. Καθορισμός της υποχρέωσης της Αρχής να ενημερώνει για τη λήψη επώνυμης καταγγελίας και/ή επώνυμης πληροφορίας το πρόσωπο που υπέβαλε αυτή εντός

χρονικού διαστήματος επτά ημερών από τη λήψη της εν λόγω καταγγελίας και/ή πληροφορίας.

4. Καθορισμός της υποχρέωσης της Αρχής να ενημερώνει το πρόσωπο που υπέβαλε επώνυμη καταγγελία και/ή επώνυμη πληροφορία, σε περίπτωση που, κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης και/ή σε μεταγενέστερο στάδιο, η Αρχή αποφασίσει να τερματίσει τη διαδικασία εξέτασής της λόγω του ότι το αντικείμενο αυτής δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Αρχής, εντός χρονικού διαστήματος δεκαπέντε ημερών από τη λήψη της σχετικής απόφασης.
5. Καθορισμός της υποχρέωσης της Αρχής να ενημερώνει το πρόσωπο που υπέβαλε επώνυμη καταγγελία και/ή επώνυμη πληροφορία για την εξέλιξη της διερεύνησης αυτής, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος το οποίο δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες ή, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, τους έξι μήνες.
6. Διεύρυνση των εξουσιών της Αρχής σχετικά με την αξιολόγηση έκθεσης που υποβάλλεται σε αυτήν από Ερευνώντα.

Η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, πέραν των πιο πάνω τροποποιήσεων στη βάση των παρατηρήσεων μελών της επιτροπής, προέβη σε περαιτέρω αναθεώρηση των προνοιών των κανονισμών, ώστε:

1. να μειωθεί ο χρόνος εντός του οποίου ο πρόεδρος της Αρχής συγκαλεί εκτάκτως την Αρχή από τις δύο (2) εβδομάδες στις δύο (2) ημέρες,
2. να διαγραφεί η απαίτηση για τήρηση λεπτομερών πρακτικών κατά τις συνεδρίες της Αρχής και
3. να μειωθεί η χρονική περίοδος που προβλέπεται σχετικά με την υποχρέωση της Αρχής για επικαιροποίηση των μητρώων που τηρεί από τον ένα χρόνο στους έξι μήνες.

Στο πλαίσιο της συζήτησης επί του αναθεωρημένου κειμένου των κανονισμών ενώπιον της επιτροπής, ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος εισηγήθηκε στην

επιτροπή, με γραπτό υπόμνημά του, ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου 2022, την περαιτέρω τροποποίηση των υπό εξέταση κανονισμών, ώστε να επενεχθούν σε αυτούς τα ακόλουθα:

1. Η συζήτηση στις συνεδρίες της Αρχής να διεξάγεται βάσει ημερήσιας διάταξης η οποία θα ετοιμάζεται από τον πρόεδρο και τα πρακτικά που τηρούνται από την Αρχή να ακολουθούν τη δομή της εν λόγω ημερήσιας διάταξης.
2. Οι πρόνοιες αναφορικά με την τήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στα μητρώα που τηρεί η Αρχή να συνάδουν με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου.
3. Το πρόσωπο που υπέβαλε καταγγελία και/ή πληροφορία στην Αρχή να ενημερώνεται μέσω ειδικού εντύπου ότι, σε περίπτωση που η Αρχή κρίνει ότι το εν λόγω πρόσωπο εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 5 του περί της Προστασίας Προσώπου που Αναφέρουν Παραβάσεις του Ενωσιακού και Εθνικού Δικαίου Νόμου, να δικαιούται εύκολη και δωρεάν πρόσβαση σε πλήρεις και ανεξάρτητες πληροφορίες και συμβουλές σχετικά με τις διαδικασίες και τα μέσα έννομης προστασίας τα οποία είναι διαθέσιμα για την προστασία του έναντι αντιποίνων και για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του.
4. Ο Ερευνών να δύναται να απευθύνεται στην Αρχή με γραπτό αίτημά του για διεύρυνση των όρων εντολής του, σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της έρευνάς του κρίνει ότι το πεδίο διεξαγωγής της χρήζει διεύρυνσης και ακολούθως η Αρχή να αποφασίζει επί του εν λόγω αιτήματος εντός δεκαπέντε ημερών από την υποβολή αυτού.
5. Ο τύπος που αποστέλλεται με σκοπό την κλήση προσώπου για λήψη κατάθεσης, σε περίπτωση που το εν λόγω πρόσωπο ενδέχεται να έχει στην κατοχή του στοιχεία

ή ενδέχεται να γνωρίζει οτιδήποτε σχετικό με την υπόθεση, να αναφέρει όλα τα δικαιώματα των εν λόγω προσώπων.

Πέραν των πιο πάνω εισηγήσεων για τροποποίηση των προνοιών των κανονισμών, ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος εξέφρασε τη διαφωνία του με την πρόνοια των κανονισμών που προβλέπει την τήρηση διαφορετικών μητρώων σχετικά με τις επώνυμες και ανώνυμες καταγγελίες.

Η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού μελέτησε τις θέσεις και τις εισηγήσεις που εκφράστηκαν από τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο, με επιστολή της, ημερομηνίας 21^{ης} Νοεμβρίου 2022, ενημέρωσε την επιτροπή για τους λόγους που δεν υιοθετεί τις πιο πάνω θέσεις και εισηγήσεις του. Ειδικότερα, σχετικά με την εισήγηση του συλλόγου για διεξαγωγή των συνεδριών της Αρχής βάσει ημερήσιας διάταξης που θα ετοιμάζεται από τον πρόεδρο, η υπουργός ανέφερε ότι ο καθορισμός υποχρεωτικής ημερήσιας διάταξης θα δημιουργήσει γραφειοκρατία και αχρείαστες καθυστερήσεις στο έργο της Αρχής και εν πάση περιπτώσει η Αρχή δύναται να καταρτίσει ημερήσια διάταξη για οποιαδήποτε συνεδρία κρίνει η ίδια αναγκαίο, χωρίς ωστόσο να απαιτείται νομοθετική ρύθμιση του εν λόγω ζητήματος.

Περαιτέρω, αναφορικά με την εισήγηση του συλλόγου για τροποποίηση των προνοιών των κανονισμών που προβλέπουν την τήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στα μητρώα που τηρεί η Αρχή με τέτοιο τρόπο, ώστε αυτές να συνάδουν με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου, η υπουργός επεσήμανε ότι αυτό δεν κρίνεται απαραίτητο, καθότι οι καταγγελίες και/ή πληροφορίες που δύναται να υποβληθούν στην Αρχή δεν υποβάλλονται μόνο από πληροφοριοδότες κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις διατάξεις της ως άνω αναφερόμενης νομοθεσίας, τονίζοντας παράλληλα ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις έτυχαν της έγκρισης της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Σε σχέση δε με την εισήγηση του συλλόγου που αφορά στην ενημέρωση προσώπου που εμπίπτει στις διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία προσώπου που αναφέρει παραβάσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου ως προς τις διαδικασίες και τα μέσα έννομης προστασίας που είναι διαθέσιμα για την προστασία του, η υπουργός ανέφερε ότι η ρύθμιση αυτή δεν αφορά τους υπό εξέταση κανονισμούς, υπογραμμίζοντας παράλληλα ότι στις περιπτώσεις των πληροφοριοδοτών η Αρχή οφείλει να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εν λόγω νομοθεσία, συναφώς δεν χρειάζεται η οποιαδήποτε περαιτέρω τροποποίηση των υπό εξέταση κανονισμών.

Αναφορικά με την εισήγηση για καθορισμό διαδικασίας υποβολής αιτήματος του Ερευνώντος για διεύρυνση των όρων εντολής του, η υπουργός σημείωσε ότι βάσει των προτεινόμενων ρυθμίσεων η Αρχή έχει συνεχή έλεγχο επί της έρευνας που διεξάγεται από τον Ερευνώντα, επομένως τυχόν ανάγκη διεύρυνσης του ερευνητικού του πεδίου θα αποφασίζεται αμέσως, ενώ αντίθετα τυχόν θέσπιση μιας τυπικής διαδικασίας, για να επιτευχθεί η διεύρυνση του ερευνητικού του πεδίου, θα προκαλέσει κωλυσιεργία και γραφειοκρατία στην όλη διαδικασία. Πρόσθετα, σχετικά με την εισήγηση για καθορισμό στον τύπο που αποστέλλεται, με σκοπό την κλήση προσώπου για λήψη κατάθεσης σε περίπτωση που το εν λόγω πρόσωπο ενδέχεται να έχει στην κατοχή του στοιχεία ή ενδέχεται να γνωρίζει οτιδήποτε σχετικό με την υπόθεση, των δικαιωμάτων του εν λόγω προσώπου, η υπουργός ανέφερε ότι ο τύπος θα διαμορφωθεί από την ίδια την Αρχή και δεν κρίνεται αναγκαία μία τέτοια ρύθμιση στις πρόνοιες των κανονισμών.

Καταληκτικά, σχετικά με τη διαφωνία του συλλόγου ως προς την τήρηση διαφορετικών μητρώων σχετικά με τις επώνυμες και ανώνυμες καταγγελίες, η υπουργός ανέφερε στη σχετική επιστολή της ότι εμμένει στη σχετική πρόνοια, επισημαίνοντας ότι ο καθορισμός των μητρώων που θα πρέπει να τηρούνται από την Αρχή έγινε στη βάση σχετικής μελέτης.

Παρά ταύτα, η υπουργός επανεξετάζοντας την εισήγηση μελών της επιτροπής για δημοσιοποίηση της απόφασης της Αρχής, σε περίπτωση που, κατόπιν ολοκλήρωσης της έρευνάς της, κρίνει ότι πληροφορία και/ή καταγγελία που υποβλήθηκε σε αυτή κρίνεται ως αβάσιμη, υπέβαλε στην επιτροπή νέο αναθεωρημένο κείμενο των υπό εξέταση κανονισμών, με το οποίο προβλέπεται η υποχρέωση της Αρχής για ενημέρωση των καταγγελλόμενων προσώπων, σε περίπτωση που μετά από την ολοκλήρωση της έρευνάς της αποφασίσει ότι δε στοιχειοθετείται διάπραξη πειθαρχικού ή ποινικού αδικήματος εις βάρος του, καθώς και η δυνατότητα της Αρχής να δημοσιοποιεί το αποτέλεσμα της εν λόγω έρευνάς της, νοουμένου ότι προηγουμένως εξασφαλίσει τη συγκατάθεση του καταγγελλόμενου προσώπου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υιοθέτησε το κείμενο των υπό εξέταση κανονισμών ως αυτό αναθεωρήθηκε σύμφωνα με τα πιο πάνω, και, αφού προέβη στις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις επί των προνοιών του, εισηγείται στη Βουλή κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της επιτροπής βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, του μέλους της βουλευτή της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και του μέλους της βουλευτή του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου, την έγκριση των υπό αναφορά κανονισμών.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών των κανονισμών κατά τη συζήτησή τους ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

28 Νοεμβρίου 2022

Αρ. Φακ.: 23.03.059.092-2022

ΑΦ/ΧΜ/ΘΧ